

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ab uno loco in alium transferendo. Porro hoc dupliciter fieri potest; Primo, ut Angelus unum locum totaliter deserat, omnem suam operationem ab illo loco simul, & non per partes auferendo, moxque sine interposita quiete alium locum totum occupet, eidem suam operationem simul & non per partes applicando: & iste motus appellatur *discretus*. Secundò. Ut priorem locum successivè & per partes deserendo incipiat alteri loco suam operationem parimodo applicare, illicque motus vocatur *continuus*.

2. Et certè inprimis est Angelus non solum moveri per accidens ratione corporis, quod assumit vel movet; quò modò dæmones obidentes energumèni transportantur unà cum corpore oblesso, & anima rationalis per accidens movetur, ad motum sui corporis, quod informat; sed etiam per se & ratione sui. Ita colligitur ex Hsai. 14. *quomodo cecidisti de caelo Lucifer. Et Luc. 10. videbam Satanam, sicut fulgur de caelo cadentem. Jo. 5. Angelus Domini descendebar secundum tempus in piscinam.* Ex Symbolo fidei. *Anima Christi descendit ad inferos.* Ratio quoque suffragatur; Angelus tunc per se movetur localiter, quando successivè in diversis locis absque interposita quiete operatur: sed hoc Angelus potest & facit: ergo.

3. **CONCLUSIO. I.** *Angelus movetur motu locali continuo.*

Ratio est. Angelus cum per liberam operationem sit in loco, potest per partes successivè uni loco ita subtrahere suam operationem; ut eandem alteri successivè applicet: sed hoc est Angelum moveri continuè: ergo.

Confirmatur primò. Id Angelo convenit in motu locali ratione divisibilitatis virtualis, quod corpori ratione divisibilitatis formalis; sed corpus ratione divisibilitatis formalis movetur continuè: ergo.

Confirmatur secundò. Angelus potest se in quacunquè minima parte suæ Sphæræ constituere: ergo potest etiam unam partem post alteram occupare, & relinquere.

§. II.

Exponitur & adstruitur motus discretus Angeli.

4. **CONCLUSIO II.** *Angelus movetur etiam motu discreto.* Ratio est: moveri motu discreto est Angelum per ultimum sui esse simul relinquere terminum à quo; & per primum sui esse simul occupare terminum ad quem; sed hoc potest Angelus: ergo minor probatur primò, quia Angelus per liberam operationem est in loco: ergo potest pro libitu unum locum totum deserere & alium totum simul occupare. Secundò. Angelus est indivisibiliter in loco, totus in toto, & totus in qualibet parte: ergo potest totum simul deserere, & totum simul acquirere. Consequentia probatur. Ideo corpus continuè movetur ad locum, quia est divisibiliter in loco, totum in toto, & secundum partem in parte loci, ergo ob oppositam rationem Angelo non est necesse continuè moveri.

Neque dicas, continuitatè motus peti ex continuitate spatii, in quo fit motus: hoc enim solvitur, quòd locum habet in motu corporum, quæ cum contineantur in loco, etiam subjiciuntur legibus loci; non autem in motu substantiæ spiritualis; hæc quippe cum magis sit in loco continendo locum, quàm quòd contineatur loco, habeatque virtutem tantum divisibilitatem, loci corporei legibus non adstringitur.

CONCLUSIO III. Potest Angelus moveri motu discreto ab uno extremo in aliud non transeundo per medium S. D. hic q. 13. a. 2.

Ratio est: Angelus movetur per applicationem liberam suæ virtutis, independentem à loco corporeo: ergo potest illam applicare aut subtrahere loco, cui vult, aut quando vult: poterit ergo successivè illam applicet partibus extremis, quæ applicet partibus mediis, adeoque movebitur motu discreto ab uno extremo in aliud, quin moveatur per medium.

Confirmatur 1. Actus intellectus sunt maxime independentes à loci conditionibus: atqui Angelus constituitur in loco per imperium, quod est actus intellectus practici formaliter immanens & virtualiter transiens: ergo.

Confirmatur 2. Corpus Christi Domini, quod est modo indivisibile in Eucharistia, incipit esse esse instantaneè non transeundo per medium; ergo quia Angelus quoque modo indivisibiliter in loco, potest ibidem incipere esse, non transeundo per medium.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò. Ordo situalis partium in hoc universo est præfixus à DEO ut supremo agente, & causa universali; ergo neque Angelus poterit illum mutare: mutaret autem, si vinceret distantiam versus polos, & centrum mundi, nec tamen attingeret distantiam, quam habent corpora interjecta.

Respondeo. Ordo situalis partium est præscriptus à DEO pro substantia, & causa corporea, concedo, incorporea nego: hæc enim à legibus spatii corporei est absoluta.

Objicies secundò. Si Angelus in motu discreto non transiret per spatia intermedia, tunc motus non esset medius inter terminum à quo, & terminum ad quem: sed hoc est contra naturam motus: ergo minor probatur, vel enim mobile moveretur, dum est in termino à quo, vel dum est in termino ad quem; non dum est in termino à quo, tunc enim adhuc quiescit, & nondum movetur; non in termino ad quem, quia ibi jam est motum: atqui ante mutatum esse præcedit mutatum, quod cum non possit esse in termino à quo, necessariò est intermedium inter utrumque extremum.

3. Distinguendo sequelam majoris, tunc motus discretus non esset medius, concedo, continuus nego. Ratio diversitatis inter utrumque motum est, quòd in motu continuo, motum vel mutatum esse non est pars componens, sed terminus ipsius motus: unde prius est aliquid moveri, quàm esse motum: atqui in motu discreto motum & mutatum esse est pars ipsius motus, veluti uni-

tas est pars numeri, & sicut plures unitates coordinatae constituunt numerum discretum, sic plura indivisibilia mutata esse invicem sibi succedentia, & per intellectum Angelicum tanquam terminus à quo, & ad quem coordinata faciunt motum discretum.

Unde in neutro instanti eorundem sumptio, sive in quo prior locus relinquitur, sive in quo posterior locus acquiritur, sed in utroque simul sumpto, & cum Angelus dicit: adhuc ultimo volo esse in loco A. & cum dicit, nunc primum volo esse in loco B. Angelus proprie loquendo movetur, si autem ista duo instantia divisim sumantur, ad unum dici potest, quod in primo moveatur initiative, & in secundo consummative.

Ex quibus patet responsio ad probationem minoris: nam major negatur & dicitur, mobile motu discreto moveri in utroque termino simul sumpto. Illud quod ad dicitur: ante mutatum esse praecedit mutari, distinguo. in motu continuo, ubi mutatum esse non est pars motus, concedo, in motu discreto, ubi mutatum esse est pars, nego. ratio patet ex dictis.

Objic. tertio. Non potest Angelus transire de tempore praeterito in futurum, quin transeat per tempus praesens: ergo nec poterit transire de loco in locum, quin transeat per spatium intermedium; sicut enim tempus praesens intermedium inter praeteritum & futurum, sic spatium intermedium inter 2. loca extrema.

Respondeo primo retorquendo argumentum. nam potest Angelus operari in primo & ultimo hora quadrante, quin operetur in tempore intermedio: ergo similiter potest operari successive in loco A, & loco C. quin operetur in intermedio spatio B.

Respondeo secundo negando paritatem: quia Angelum transire ab uno tempore in aliud tempus, nihil est aliud, quam ipsum modo coexistere futuro, qui prius coexistebat praeterito: hoc autem non est in potestate Angeli, ut prout ipse voluerit, coexistat, vel non coexistat: sed prout ipsae partes temporis affluunt, sic ipsi coexistit. Cum ergo pars futura temporis non sequatur praeteritam, nisi mediante tempore praesenti, necesse est, ut etiam hoc modo Angelus ipsi coexistat. E contra Angelus est, & movetur in & de loco per suam liberam operationem, unde nec est alligatus conditionibus loci materialis, & divisibilis.

§. IV.

Corollaria.

Inferes ex dictis primo, Angelum nunquam moveri in instanti. Ratio est ex S. D. a. 3. In omni motu est prius & posterius; & quidem motus discretus Angeli includit destinationem intrinsecam in uno, & inceptionem intrinsecam in altero loco; sed in unico instanti non est prius & posterius, neque definitio in uno, ac inceptio intrinseca in altero loco; aliis Angelus posset naturaliter replicari, atque in eodem instanti simul esse in duobus locis aequatis: ergo in unico instanti non est motus Angeli.

Dices. Ut materia per generationem transeat à precedente forma ad sequentem, sufficit, quod toto tempore antecedenti fuerit sub forma priori, & in uno instanti incipiat intrinsece forma suble-

quens esse in materia, cum destinatione extrinseca praecedentis formae; unde generatio est mutatio instantanea; quae non mensuratur tempore, sed instanti: ergo pariter ad motum Angeli sufficit, quod ipse intrinsece incipiat esse in novo loco, & toto tempore fuerit in loco priori; ita ut solum extrinsece definat esse in illo, adeoque etiam erit motus instantaneus.

Respondeo, negando consequentiam: quia illa mutatio instantanea generationis v.g. est terminus motus continui praecedentis; sed motus talis Angeli non est terminus alicujus motus praecedentis, sed est per se ipsum à nullo alio motu dependens, &c. inquit cit. S. D.

Inferes secundo. Sicut motus continuus Angeli mensuratur tempore continuo; sic motum discretum mensurari tempore discreto.

Ratio est: quia proportionata & homogenea mensura motus continuus succedentis est tempus continuum & partibus continuatis constans; motus verò discreti tempus discretum ex instantibus discretis & separatis constat. Neque tamen hinc sequitur, quod possint plura instantia & indivisibilia mathematica nostri temporis sibi invicem immediate succedere, & aliquam moram extensionem, ac diuturnitatem efficere: sive enim instans Angelicum, in quo Angelus definit esse in loco, correspondeat instanti nostri temporis, uti vult Gonet, sive correspondeat instanti Mathematici indivisibili, semper inter unum instans & alterum, in quo Angelus incipit esse in novo loco, intercedit quies aliqua negativa, cui correspondent partes nostri temporis, ut probabiliter docet Augustinus à V. M. illa etiam quies, cum dicat simplicem interruptionem in operando, non impedit motum discretum, sed potius facit discontinuum, atque discretum.

Ceterum hoc ipsum tempus Angelicum consistit in operatione primi & perfectissimi Angeli; continua, si est continuum; discretum, si discretum: Primum enim in quolibet genere, cum sit maxima perfectum & uniforme, solet esse mensura ceterorum. Quod si primus Angelus cesset ab operatione, alterius Angeli in perfectione prioris operatio ceteras Angelicas operationes mensurabit, ob datam rationem.

Inferes tertio. Summam esse motus Angelici velocitatem: vel enim Angelus movetur motu discreto, & tunc poterit momento de caelo in terras venire, si nihil operetur per medium; neque enim spatii interjacentis obstaculo retardatur. Vel movetur motu continuo, & tunc per minutissimam temporis partem suam virtutem applicando & dividendo poterit spatium intra Sphaeram suae activitatis contentum decurrere. Interea licet quoad motum discretum aequalis sit Angelorum velocitas, non est tamen aequalis quoad motum continuum. Velocitas quippe motus discreti ipsius convenit propter libertatem & independentiam suae operationis à loco corporeo, quae est aequalis in omnibus. At velocitas motus continui desumitur ex perfectione virtutis activae, & amplitudine Sphaerae activitatis: sed Angelus perfectior habet majorem Sphaeram activitatis: ergo. Demusigitur Angelum minoris perfectionis habere pro Sphaera suae activitatis 100. millia, &c.